

## منطقه شکار ممنوع آریز بافق

### تاریخچه

منطقه آریز با تصویب شورایی محیط زیست از سال ۱۳۷۸ به عنوان منطقه شکار ممنوع معرفی شد و در حال حاضر با همین عنوان تحت کنترل و مدیریت محیط زیست استان قرار دارد. نام منطقه از نام محلی ارتفاعات مهم منطقه گرفته شده است. کوه آریز با ارتفاعی بالغ بر ۲۲۰۰ متر در بخش شمالی منطقه قرار دارد.

### موقعیت جغرافیایی

منطقه شکار ممنوع آریز با مساحت ۱۳۱۳۳۶ هکتار در شمال شهر بافق (۱۵ کیلومتری شهر بافق) و همچنین شمال منطقه حفاظت شده کوه بافق و جنوب پناهگاه حیات وحش دره انجیر اردکان قرار دارد. این منطقه در حدفاصل ۳۰ ۴۳ ۵۵ تا ۴۰ ۱۵ ۵۵ طول شرقی و ۲۲ ۱۱ ۳۲ تا ۴۷ ۴۳ ۳۱ عرض شمالی واقع شده است.

عمده ترین مسیرهای دسترسی به این منطقه، جاده فرعی است که با گذشتن از سنگ آهن مرکزی بافق به سمت چادرملو امتداد می یابد در ضمن جاده اصلی یزد - بافق و نیز خط آهن بافق - مشهد از مجاورت مرز منطقه عبور می نماید.

### ویژگیهای محیطی - زیستی

به لحاظ ساختار توپوگرافیک؛ منطقه دارای اشکال زیستگاهی دشتی، تپه ماهوری و کوهستانی است. اما در مجموع چهره غالب منطقه زیستگاه های بیابانی با تپه های ماسه ای است. شاید بتوان گفت آریز مجموعه کوچکی از چشم اندازهای مختلف بیابان های مناطق خشک است به نحوی که با گذر از ریگ زارها و تپه های ماسه ای به تپه ماهورهایی با پوشش گیاهی از درمنه، شور، اشنان، قیچ و... رسیده و در ارتفاعات گونه های نظیر بادام کوهی، انجیر کوهی و بنه قابل مشاهده است. دامنه تغییرات ارتفاعی منطقه ۹۵۰ تا ۲۲۸۰ متر از سطح دریا می باشد.

این منطقه به دلیل مجاورت با کویر دره انجیر از زمستانهای سرد و کم باران و تابستانهای گرم برخوردار است. دما و بارندگی متوسط سالیانه به ترتیب ۱۹ درجه سانتی گراد و ۶۲ میلی متر است.

مهم ترین منابع تامین آب وحوش در منطقه چشمه های تقریباً دائمی است که اغلب آنها دارای آب شیرین هستند. منطقه فاقد رودخانه دائمی و فصلی قابل توجه است. از منابع آبی مهم منطقه چشمه های سنجد، آریز، کلوج ماری، ریزاب توت، کلوج ناخدا، ریزاب انار، حسن بیگی و ... را می توان برشمرد.

پوشش گیاهی منطقه مزبور با توجه به میزان بارش، وضعیت خاک و ناهمواریها در تنوع و تراکم متغیر می باشد. پوشش گیاهی منطقه عمدتاً "بوته ای و گاه درختچه ای است. درمنه، گون، چوبک، تاغ، اشنان، قیچ، اسکنبیل، خارشتر، کلاه میرحسن، بادام کوهی، انجیر کوهی و ... از مهم ترین گونه های گیاهی منطقه می باشند.

هرچند سیمای طبیعی منطقه حاکی از شرایط سخت طبیعی و اقلیمی است اما زیستگاه پستانداران و پرندگان با ارزشی چون یوزپلنگ آسیایی، پلنگ، کاراکال، روباه معمولی، شغال، گرگ، قوچ و میش، کل و بز، جیبر، هوبره، زاغ بور، باقرقره شکم سیاه، چکاوک کاکلی، چکچک بیابانی و انواع مختلفی از پرندگان شکاری مهاجر نظیر عقاب طلایی، سارگپه، دلیجه و ... می باشد. از گونه های خزندگان منطقه نیز می توان به لاک پشت، بزمجه بیابانی، شترمار، تیرمار بیابانی و... اشاره نمود. منطقه آریز گدار و پشتوانه مناسبی برای مناطق حفاظت شده کوه بافق، کالمند بهادران و پناهگاه حیات وحش دره انجیر محسوب می شود.

تدوین و گردآوری: آرزو پورچیت ساز (کارشناس زیستگاه ها و امور مناطق)

خرداد ماه ۱۳۹۷



